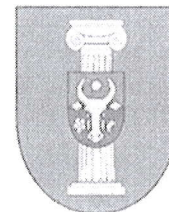

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО
НЕПОДКУПНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

Nr.228/07

18 mai 2022

Inspector de integritate în cadrul Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate – Victoria BUTUȘANU, verificând în procedură de control sesizarea nr. C-127/22, care are drept obiect de examinare respectarea regimului juridic al conflictelor de interese de către subiectul declarării – Maria MANOLI, primar al sat. Zubrești, r-nul Strășeni;-

CONSTATĂ:

I. Componenta descriptivă:

Pe rolul Autorității Naționale de Integritate s-a aflat sesizarea nr. C-127/22 referitoare la verificarea controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese de către subiectul declarării – Maria MANOLI, primarul sat. Zubrești, r-nul Strășeni (*în continuare, pe parcursul textului se va utiliza sintagma: subiectul declarării vizat*).

În corpul de motivare a sesizării a fost invocată încălcarea de către primarul sat. Zubrești, r-nul Strășeni – Maria MANOLI a regimului juridic al conflictelor de interese, materializat prin angajarea în funcția de șofer al Primăriei și responsabil pe exploatarea inofensivă a sistemului de gaze, pe soțul acesteia – cet. [REDACTAT].

Drept elemente de ordin probatoriu la sesizare fiind atașate următoarele documete:

a) Copia Dispoziției nr. 63 din 07.10.2021 emisă de către primarul – Maria MANOLI, cu privire la numirea responsabilului de exploatare inofensivă a sistemului de gaze a cet. [REDACTAT] – 1 pagină;

b) Copia Dispoziției nr. 70 din 20.10.2020 emisă de către primarul – Maria MANOLI, cu privire la numirea responsabilului de exploatare inofensivă a sistemului de gaze a cet. [REDACTAT] – 1 pagină,

c) Copia Dispoziției nr. 24-p din 27.05.2019 emisă de către primarul – Maria MANOLI, cu privire la angajarea în funcția de șofer a cet. [REDACTAT] – 1 pagină;

d) Copia Cererii de angajare subsemnată de către cet. [REDACTAT] și adresată primarul Maria MANOLI – 1 pagină.

Urmare a examinării în procedură prealabilă sesizarea vizată, în temeiul art. 31 al Legii 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate a emis Procesul-verbal de inițiere a controlului nr.133/07 din 18 februarie 2022 prin care a decis inițierea procedurii de control al regimului juridic al conflictelor de interese în adresa subiectului declarării Maria MANOLI, primar al sat. Zubrești, r-nul Strășeni.

Prin demersul nr. 04-07/968 din 21 februarie 2022 inspectorul de integritate a informat subiectul declarării vizat cu privire la inițierea controlului regimului juridic al conflictelor de interese în privința sa și cu privire la drepturile reglementate de art. 32 al Legii 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate. Recepționarea demersului fiind confirmată prin Avizul de recepție din 10 martie 2022.

ATENȚIE! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Prin demersul nr. 04-07/1209 din 03.03.2022 adresat Primăriei sat. Zubrești, r-nul Strășeni, inspectorul de integritate a solicitat prezentarea următoarelor documente:

1. Copia autenticată a Dispoziției nr. 63 din 07.10.2021 emisă de către primarul – Maria MANOLI, cu privire la numirea responsabilului de exploatare inofensivă a sistemului de gaze a cet. [REDACTAT];

2. Copia autenticată a Dispoziției nr. 70 din 20.10.2020 emisă de către primarul – Maria MANOLI, cu privire la numirea responsabilului de exploatare inofensivă a sistemului de gaze cet. [REDACTAT];

3. Copia autenticată a Dispoziției nr. 24-p din 27.05.2019 emisă de către primarul – Maria MANOLI, cu privire la angajarea în funcția de șofer a cet. [REDACTAT];

4. Copia autenticată a Cererii de angajare subsemnată de către cet. [REDACTAT] și adresată primarul Maria MANOLI;

5. Copia anunțului de publicare a concursului/poziției vacante pentru funcția de responsabil de exploatare inofensivă a sistemului de gaze în anul 2020 și 2021;

6. Copia anunțului de publicare a concursului/poziției vacante pentru funcția de șofer din anul 2019;

7. Copiile autentificate cu privire la modificarea, suspendarea sau încetarea raporturilor de muncă a cet. [REDACTAT] în cadrul Primăriei sat. Zubrești, r-nul Strășeni;

8. Copia autenticată a Contractului individual de muncă a cet. [REDACTAT] în cadrul Primăriei sat. Zubrești, r-nul Strășeni pentru cele trei funcții deținute: responsabil de exploatare inofensivă a sistemului de gaze în anul 2020 și 2021 și poziția de șofer;

9. Copia autenticată a fișei de post pentru toate pentru cele trei funcții deținute de către cet. [REDACTAT] în cadrul Primăriei sat. Zubrești, r-nul Strășeni: responsabil de exploatare inofensivă a sistemului de gaze în anul 2020 și 2021 și poziția de șofer.

Prin răspunsul nr. 67 din 22.03.2022 expediat de către Primăria sat. Zubrești, r-nul Strășeni au fost prezentate următoarele documente:

1) Copia autenticată a Dispoziției nr. 63 din 07.10.2021 cu privire la numirea responsabilului de exploatare inofensivă a sistemului de gaze a cet. [REDACTAT], semnată de către primarul Maria MANOLI;

2) Copia autenticată a Dispoziției nr. 70 din 20.10.2020 cu privire la numirea responsabilului de exploatare inofensivă a sistemului de gaze a cet. [REDACTAT], semnată de către primarul Maria MANOLI;

3) Copia autenticată a Dispoziției nr. 24-p din 27.05.2019 emisă de către primarul Maria MANOLI cu privire la angajarea în funcție de șofer a cet. [REDACTAT], semnată de către primarul Maria MANOLI;

4) Copia autenticată a cererii de angajare adresată primarului Maria MANOLI și semnată de către cet. [REDACTAT].

Prin același răspuns, Primăria sat. Zubrești, r-nul Strășeni a notat că, prin Dispoziția nr. 70 din 20.10.2020 și Dispoziția nr. 63 din 07.10.2021 cet. [REDACTAT] a fost numit persoană responsabilă de exploatare inofensivă a sistemului de gaze fără a fi salariat, deoarece conform informației primite de la filiala „Strășeni Gaz”, „Ialovezi-Gaz” SRL pentru a putea începe sezonul de încălzire, lista documentelor și actelor necesare pentru pregătirea către sezonul de încălzire conține și ordinul de numire a persoanei responsabile de exploatarea inofensivă a sistemului de gaze.

Cu referire la angajarea în calitate de șofer a cet. [REDACTAT] prin Dispoziția nr. 24-p din 27.05.2019, a fost notat că acesta a fost angajat pe perioada aflării în concediu de odihnă a cet. [REDACTAT], care activează în calitate de șofer la Primăria sat. Zubrești și contractul a fost încheiat pe perioada determinată de la 27.05.2019 până la 23.06.2019.

A mai indicat în același răspuns Primăria sat. Zubrești precum că, vizavi de contractul de muncă și fișa de post a cet. [REDACTAT] în cadrul Primăriei sat. Zubrești, a fost notat că, pentru funcțiile deținute nu au fost încheiate contracte individuale de muncă pentru funcția de

responsabil de exploatare inofensivă a sistemului de gaze pentru anul 2020 și anul 2021, deoarece în statele de personal ale Primăriei sat. Zubrești nu există funcția de persoană responsabilă de exploatare inofensivă a sistemului de gaze, respectiv cet. [REDACTAT] nu a fost salarizat și nici nu au fost alocate surse financiare din soldul disponibil pentru salarizarea funcției respective.

Prin demersul nr.04-07/1208 din 03.03.2022 adresat Comisiei Electorale Centrale, inspectorul de integritate a solicitat prezentarea informației cu privire la atribuirea mandatului de primar dnei Maria MANOL în sat. Zubrești, r-nul Strășeni, cu anexarea hotărârii instanței de judecată prin care a fost validat mandatul și informația cu privire la suspendarea sau încetarea mandatului de primar.

Prin răspunsul nr. CEC-//682 din 14 martie 2022, Comisia Electorală Centrală a informat că, subiectul declarării Maria MANOLI în urma alegerilor locale generale din 20.10.2019 a fost aleasă în funcția de primar al satului Zubrești, r-nul Cahul, mandatul fiind validat prin hotărârea Judecătoria Strășeni (sediul Central) din 04 noiembrie 2019 (dosarul nr. 3-168/2019).

În cadrul procedurii de analiză a răspunsurilor parvenite din partea Primăriei sat. Zubrești și în vederea efectuării unei cercetări obiective, prin Extrasul nr. 1339667945 din 30.03.2022 și Extrasul nr. 1339665930 din 30.03.2022 din Registrul de Stat al Populației inspectorul de integritate a stabilit certitudinea relației de familie (soț-soție) între subiectul declarării vizat și cet. [REDACTAT].

În scopul verificării informației indicate de către Primăria sat. Zubrești precum că cet. [REDACTAT] nu a fost achitat pentru funcțiile deținute în cadrul Primăriei sat. Zubrești, inspectorul de integritate a extras datele din sistemul informațional automatizat al Registrului Fiscal de Stat cu privire la sursele de venit ale cet. [REDACTAT] în perioada 2017-2021, fiind extrase Formularele de tip FVID18 pentru perioada 2017-2021.

Astfel a identificat inspectorul de integritate că începând cu anul 2017 cet. [REDACTAT] a primit salariu din partea Primăriei sat. Zubrești, potrivit tabelului:

ANUL	VENITUL
2019	11 625 MDL
2020	8 602 MDL
2021	7 612 MDL

Având în vedere cele constatate prin intermediul informației stocate în sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat, prin demersul nr.04-07/1885 din 01.04.2022 adresat Primăriei sat. Zubrești, inspectorul de integritate a solicitat prezentarea informației cu privire la:

1. Funcția/poziția/ profesionale pentru care a fost remunerat cet. [REDACTAT] de către Primăria sat. Zubrești în perioada 2017-2021;

2. Prezentarea Organigramei aprobate de către Primăria sat. Zubrești care atestă statele de personal în cadrul Primăriei în perioada 2017-2021 și pachetul de documente cu privire la modificarea/actualizarea organigramei (ex.: ordin, dispoziție, etc.);

3. Prezentarea documentelor contabile cu privire la efectuarea plăților salariale de către Primăria sat. Zubrești în perioada 2017-2021 către cet. [REDACTAT].

Prin răspunsul nr. 85 din 11.04.2022, Primăria at. Zubrești a prezentat următoarele documente:

1. Contractul individual de muncă nr. 13 din 09.10.2017 încheiat între Grădinița de copii „Ghiocel” din sat. Zubrești, r-nul Strășeni și cet. [REDACTAT], pentru funcția de responsabil gaze naturale – 6 pagini;

2. Extras din Ordinul nr. 83 din 09.10.2017 cu privire la angajarea în muncă a cet. [REDACTAT];

3. Copia autenticată a Deciziei nr. 13 din 30.01.2018 cu privire la aprobarea statelor de personal ale Primăriei sat. Zubrești;

4. Copia autenticată a Contractului de achiziții publice nr. 8 din 20.07.2018 cu privire la achiziționarea serviciilor de schimbare a linoleumului în Grădinița de copii „Ghiocel” sat. Zubrești – 8 pagini;

5. Copia autenticată a Devizului local, schimbarea linoleumului pentru grupe la Grădinița de copii în sat. Zubrești, r-nul Strășeni – 2 pagini;

6. Copia autenticată a Actului din 17.08.2019 cu privire la confirmarea prestării serviciilor de schimbare a linoleumului în 4 grupe – 1 pagină;

7. Acord adițional nr. 2 din 17.08.2018 încheiat între subiectul declarării – Maria MANOLI, primar al sat. Zubrești și [REDACTAT] în scopul modificării Contractului nr. 8 din 20.07.2018 – 1 pagină;

8. Copia autenticată a Contractului nr. 14 din 14 decembrie 2018 de achiziționare a serviciilor de reparație, încheiat între subiectul declarării – Maria MANOLI, primar al sat. Zubrești și [REDACTAT] – 4 pagini;

9. Actul din 14.12.2018 cu privire la confirmarea prestării serviciilor de reparație în de către cet. [REDACTAT] în biroul primarului Maria MANOLI – 1 pagină;

10. Copia autenticată a Devizului local, lucrări de reparație în biroul primarului Primăria Zubrești, r-nul Strășeni – 2 pagini;

11. Copia autenticată a Dispoziției nr. 25-p din 30.05.2018 cu privire la angajarea în funcția de șofer a cet. [REDACTAT] în cadrul Primăriei sat. Zubrești – 1 pagină;

12. Copia autenticată a Dispoziției nr.24-p din 27.05.2019 cu privire la angajarea în funcție de șofer a cet. [REDACTAT] în cadrul Primăriei sat. Zubrești – 1 pagină;

13. Copia autenticată a cererii cet. [REDACTAT] adresată primarului Maria MANOLI – 1 pagină;

14. Copia autenticată a Deciziei nr. 2/4 din 22 martie 2018 cu privire la alocarea mijloacelor financiare în luna martie 2018 – 2 pagini;

15. Copia autenticată a Deciziei nr.6/23 din 08.12.2021 cu privire la aprobarea organigramei Primăriei sat. Zubrești – 2 pagini;

16. Extrase autentificate din Registrul de salariu anul 2019 (februarie, mai și iunie) – 4 pagini;

17. Extrase autentificate din Registrul de salariu anul 2018 (octombrie, decembrie, iunie noiembrie) – 5 pagini;

18. Copia autenticată a Adeverințelor pentru anul 2017, 2018, 2019, 2020 și anul 2021 cu privire la salariu lunar și alte venituri ale cet. [REDACTAT] în cadrul Primăriei sat. Zubrești – 5 pagini.

Prin scrisoarea înregistrată cu nr. 3500 din 26 aprilie 2022, subiectul declarării Maria MANOLI și-a prezentat punctul de vedere. A notat aceasta că, întrădevăr soțul acesteia [REDACTAT] a fost angajat în cadrul Primăriei sat. Zubrești, r-nul Strășeni în calitate de șofer în timpul concediului anual al șoferului [REDACTAT] în perioada 28.05.2018-17.06.2018 și perioada 27.05.2019-23.06.2019, însă aceasta a declarat către Autoritatea Națională de Integritate conflictul de interese apărut vizavi de angajarea acesteia în calitate de șofer pe perioada determinată, însă nu-și amintește pentru care perioadă a făcut declarația.

A mai comunicat subiectul declarării vizat că în anul 2018 soțul acesteia [REDACTAT] a fost angajat ca responsabil gaze pentru perioada de încălzire, fiind alocați bani pentru salarizare din soldul disponibil (Decizia CL nr. 2/4 din 22 martie 2018). În cadrul Primăriei sat. Zubrești, cet. [REDACTAT] a prestat servicii de reparație în biroul primarului și schimbarea linoleumului în patru grupe la Grădinița de copii „Ghiocel”, costul lucrărilor conform devizului de cheltuieli fiind 22684, 93 MDL, iar serviciul a fost prestat cu 15938,82 MDL.

În cadrul punctului de vedere a notat subiectul declarării vizat că în temeiul Dispoziției nr. 70 din 20.10.2020 și Dispoziției nr. 63 din 20.10.2021, cet. [REDACTAT] a fost numit responsabil de exploatarea sistemului de gaze în calitate de responsabil gaze și operator, însă nu a fost salarizat. Numirea în calitate de responsabil gaze și operator a fost necesară pentru

ATENȚIE! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

începerea sezonului de încălzire. La moment cet. [REDACTED] este angajată în calitate de responsabil gaze la Grădinița de copii „Ghiocel”, pe cota 0,25 cotă.

II. Cadrul normativ aplicabil speței supuse controlului:

În cadrul examinării prezentei cauze, inspectorul de integritate a reținut incidența exclusivă a următoarelor norme juridice, parte componentă a dreptului pozitiv intern:

1. Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate

Articolul 6 - În vederea realizării misiunii sale, Autoritatea are următoarele funcții: [...]

b) exercitarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor;

Articolul 31 alin. (1) - În termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. [...] Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului averii și al intereselor personale.

Articolul 37 (1) Autoritatea efectuează controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau persoane juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. [...]

(3) După repartizarea aleatorie a sesizărilor de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate inițiază verificarea prealabilă a acestora.

(4) Prevederile art. 30, 31, 32, ale art. 33 alin. (6)–(8), (12) și (13), ale art. 35 și 36 se aplică în modul corespunzător.

(5) Controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese sau de la apariția stării de incompatibilitate, de restricție sau de limitare au trecut mai mult de trei ani.

Articolul 38 - În urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că:

a) persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese [...].

Articolul 39 - În cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută. Dacă actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia [...].

ATENȚIE! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

2. Legea nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și interese personale

Articolul 2 - conflict de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

Interes personal reprezintă orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

Persoană apropiată reprezintă soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);

Articolul 3 - Subiecți ai declarării averii și a intereselor personale sînt: [...] a) persoanele care dețin funcțiile de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

Articolul 11 [...] În procesul îndeplinirii atribuțiilor lor de serviciu, subiecții declarării sînt obligați să respecte următoarele principii generale de evitare a conflictelor de interese:

- a) servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate;
- b) asigurarea transparenței și a controlului public al activității;
- c) responsabilitatea individuală și exemplul personal.

Articolul 12 alin. (3) Conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat:

- a) să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află;
- b) să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.

Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică. [...]

Președintele Republicii Moldova [...] primarii și alți conducători ai organizațiilor publice sînt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin. (5). [...]

Conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

3. Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017

Articolul 14 - În vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, agenții publici, împreună cu conducătorul entității publice și, după caz, cu Autoritatea Națională de Integritate, sînt obligați să identifice și să trateze conflictele de interese care apar în activitatea lor profesională în termenele și modul prevăzute de Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale. [...]

(3) Conducătorul entității publice are următoarele obligații în legătură cu identificarea și tratarea conflictelor de interese, care se îndeplinesc în condițiile legislației speciale:

a) să nu admită cu bună știință ca agenții publici din entitatea pe care o conduce să își exercite atribuțiile de serviciu fiind în situații de conflict de interese real;

b) să asigure ținerea evidenței declarațiilor de conflict de interese și să desemneze persoana responsabilă de aceasta;

c) să soluționeze conflictul de interese declarat în termen de cel mult 3 zile de la data aducerii la cunoștință, aplicînd opțiunile de soluționare prevăzute de legislația specială, luînd în considerare interesele entității publice, interesul public și interesele legitime ale agentului public, nivelul, tipul funcției deținute de acesta, natura conflictului de interese, precum și alți factori;

d) să se adreseze Autorității Naționale de Integritate în cazul în care nu poate soluționa conflictul de interese declarat de agentul public;

e) să declare la Autoritatea Națională de Integritate conflictele sale de interese reale, în condițiile prevăzute la alin. (2) lit. a), și să asigure îndeplinirea de către agenții publici a obligației prevăzute la alin. (2) lit. b);

f) să informeze semestrial, în formă scrisă, Autoritatea Națională de Integritate despre conflictele de interese consumate depistate și măsurile întreprinse.

4. Legea 199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică

Articolul 11 - Demnitarul este obligat să respecte întocmai regimul juridic al conflictului de interese.

III. Aprecierea și concluziile inspectorului de integritate:

Analizând materialele probatorii acumulate în cadrul procedurii de control, prin prisma pertinentei, concludenței și relevanței probatorii, concomitent și punctul de vedere a subiectului declarării, inspectorul de integritate apreciază prezenta cauză după cum urmează:

Ab initio, se va nota că, potrivit art. 37 alin. (5) al Legii 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese sau de la apariția stării de incompatibilitate, de restricție sau de limitare au trecut mai mult de trei ani. Ordine în care, pentru situațiile de conflict de interese generate până în anul 2019, termenul de prescripție a fost consumat. Inspectorul de integritate va supune analizei circumstanțele de conflict de interese ulterior anului 2019, pentru care termenul de prescripție de 3 ani este în vigoare.

Subiectul Maria MANOLI deține calitatea de subiect al declarării, fiind primar al sat. Zubrești, r-nul Strășeni, mandatul acesteia fiind validat prin hotărârea Judecătoriei Strășeni (sediul Central) din 04 noiembrie 2019 (dosarul nr. 3-168/2019).

Astfel, sub aspectul existenței calității de subiect al declarării intereselor personale, se constată că, prin prisma art. 3 al Legii nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și interese personale și Legii nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (anexa), subiectul vizat în petiție - Maria MANOLI, primar al sat. Zubrești, r-nul Strășeni are calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personal și deține o funcție de demnitate publică.

Din materialele cauzei a fost identificat că, la data de 27.05.2019 subiectul declarării - Maria MANOLI, fiind în exercitarea funcției de primar sat. Zubrești, r-nul Strășeni, a emis Dispoziția nr.24-p Cu privire la angajarea în funcție a cet. [REDACTAT], care este soțul

acesteia, în calitate de șofer pentru perioada 27.05.2019-23.06.2019. Potrivit pct. 2 din Dispoziția nr. 24-p, controlul dispoziției a fost plasat în sarcina directă a primarului Maria MANOLI.

Potrivit extrasului din Registrul de salariu pentru anul 2019, cet. [REDACTAT] pentru exercitarea funcției de conducător-auto (șofer) a fost remunerat cu suma totală de 4194, 18 MDL.

La data de 20.10.2020 subiectul declarării – Maria MANOLI, la fel aflându-se în exercitarea funcției de primar sat. Zubrești, r-nul Strășeni a emis Dispoziția nr. 70 Cu privire la numirea responsabilului de exploatare inofensivă a sistemului de gaze, prin care cet. [REDACTAT] a fost numit responsabil de exploatarea inofensivă și buna funcționare a echipamentului și utilajului pe bază de gaze la Primărie, Bibliotecă și Casei de cultură a sat. Zubrești, r-nul Strășeni. Potrivit pct. 4 din Dispoziția nr. 70, controlul dispoziției a fost plasat în sarcina directă a primarului Maria MANOLI.

Potrivit Adeverinței cu privire la salariu lunar și alte venituri pentru anul 2020, cet. [REDACTAT] pentru exercitarea funcției în cadrul Primăriei sat. Zubrești, r-nul Strășeni a fost remunerat cu suma totală de 6 902 MDL.

La data de 07.10.2021 subiectul declarării – Maria MANOLI, la fel aflându-se în exercitarea funcției de primar sat. Zubrești, r-nul Strășeni a emis Dispoziția nr. 63 Cu privire la numirea responsabilului de exploatare inofensivă a sistemului de gaze, prin care cet. [REDACTAT] a fost numit responsabil de exploatarea inofensivă și buna funcționare a echipamentului și utilajului pe bază de gaze la Primărie, Bibliotecă și Casei de cultură a sat. Zubrești, r-nul Strășeni. Potrivit pct. 4 din Dispoziția nr. 63 , controlul dispoziției a fost plasat în sarcina directă a primarului Maria MANOLI.

Circumstanțele respective vor fi apreciate de către inspectorul de integritate prin prisma definiției legale a conflictului de interese real din al cărei conținut reiese că o circumstanță pentru a prezenta un conflict de interese trebuie să coexiste următoarele condiții::

a) deținerea calității de subiect al declarării prin prisma art. 3 al Legii 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale;

b) aflarea în exercițiul/exercitarea funcției;

c) existența sau apariția situației în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii;

d) prezența interesului personal (de ordin material sau nematerial), sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau poate să influențeze exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Cu privire la prima și a doua condiție, inspectorul de integritate notează că, în momentul emiterii actelor administrativ individual favorabil de angajare în funcție a soțului acesteia, mai exact Dispoziția nr.24-p din 27.05.2019, Dispoziția nr. 70 din 20.10.2020 și Dispoziția nr. 63 din 07.10.2021, primarul Maria MANOLI se afla în exercițiul și exercitare funcției și avea statutul de subiect al declarării, prin urmare avea obligativitatea legală de a-și racorda conduita profesională la prevederile Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale în partea ce vizează declararea și soluționarea situațiilor conflictelor de interese.

Cu privire la condiția notată la pct.c, inspectorul de integritate din cadrul materialelor probatorii a reținut că, subiectul declarării vizat a fost în situația în care au fost antrenate pârghiile acestuia de a emite acte administrative favorabile în privința unei persoane care potrivit art. 2 al Legii 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și a intereselor personale, se încadrează în spectrul persoanelor apropiate.

Potrivit art. 11 alin. (2) al Legii 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, demnitarul este obligat să respecte întocmai regimul juridic al conflictului de interese.

Cu privire la pct. d) inspectorul de integritate va nota că, potrivit art. 2 al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, interes personal reprezintă orice interes

ATENȚIE! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

Corelat cu cel din urmă considerent, invocă inspectorul de integritate că, potrivit interpretării Ghidului OECD pentru rezolvarea conflictului de interese în administrația publică, termenul **interes** este definit ca preocuparea individului de a obține un succes, un avantaj de orice natură pentru satisfacerea anumitor nevoi personale. Pentru a înțelege mai bine noțiunea de interes personal este necesar, în prealabil de a înțelege diferențele dintre noțiunile de interes public și interes personal.

În accepțiunea legală reglementată de art. 3 al Legii integrității 82/2017, interes public reprezintă interes general de dezvoltare a bună-stării societății în ansamblu și de realizare a intereselor private legitime, garantat prin funcționarea entităților publice și private, precum și prin exercitarea atribuțiilor de serviciu ale agenților entităților date în strictă conformitate cu prevederile legale, în mod eficient și econom din punct de vedere al utilizării resurselor.

Astfel, racordat la definiția reglementată de art. 12 al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, potrivit căruia, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică, reține inspectorul de integritate că subiectul declarării Maria MANOLI a emis 3 acte administrative favorabile în privința unei persoane apropiate, și anume, soțul acesteia – [REDACTAT], care au produs efecte pozitive cu privire la angajarea acestuia și cu privire la salarizarea acestuia, în sens obiectiv, crearea unor beneficii materiale.

În corelare cu cel din urmă considerent, reține inspectorul de integritate prevalența interesului personal în detrimentul interesului public, prin emiterea actelor administrative individual favorabil cu privire la angajarea soțului acesteia [REDACTAT] în calitate de șofer pentru perioada 27.05.2019-23.06.2019 și persoană responsabilă de exploatare inofensivă și buna funcționare a echipamentului și utilajului pe bază de gaze la Primărie, Bibliotecă și Casei de cultură a sat. Zubrești, r-nul Strășeni pentru anul 2020 și anul 2021, toate trei fiind funcții remunerate iar cet. [REDACTAT] fiind remunerat cu salariu, potrivit Adeverințelor cu privire la salariu lunar și alte venituri, cât și potrivit datelor din Registrul Fiscal de Stat.

Aduce în optică inspectorul de integritate că mecanismul legal de reacție a subiectului declarării care depistează situația apariției unui conflict de interese este reglementat de art. 12 al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, care statuează că, în cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat:

a) să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află;

b) să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.

Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

ATENȚIE! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

În temeiul alin. (7) al art. 12 din Legea 133/2016, primarii sunt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate în termen de 3 zile despre apariția conflictului de interese.

Mai mult decât atât, subiectul declarării Maria MANOLI, inclusiv în temeiul art. 14 alin. 3, lit. e) al Legii integrității 82/2017, în calitate de conducător al entității publice, are obligația de a declara la Autoritatea Națională de Integritate conflictele sale de interese reale, în condițiile prevăzute la alin. (2) lit. a).

Ordine în care, subiectul declarării Maria MANOLI în vederea asigurării respectării principiului cultivării integrității în sectorul public și prevenirea apariției manifestărilor de corupție, reglementat de art. 4 al Legii integrității 82/2017 și în temeiul obligației reglementate de art. 12 al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale dar și de art. 14 al Legii integrității 82/2017, subiectul declarării Maria MANOLI urma să declare conflictele de interese la Autoritatea Națională de Integritate, în vederea soluționării legale a acestora. Chestiune care nu a fost realizată. În așa fel, inspectorul de integritate conturează omisiunea și neglijența subiectului declarării Maria MANOLI cu privire la mecanismul legal de declarare și soluționare a conflictelor de interese.

Inspectorul de integritate nu a reținut ca fiind plauzibile argumentele exprimate în punctul de vedere de către subiectul declarării – Maria MANOLI care a afirmat că aceasta a declarat către Autoritatea Națională de Integritate conflictul de interese apărut vizavi de angajarea acesteia în calitate de șofer pe perioada determinată, însă nu-și amintește pentru care perioadă a făcut declarația, or, potrivit Registrului declarațiilor conflictelor de interese deținut de către Autoritatea Națională de Integritate, o asemenea declarație lipsește.

În aceeași ordine, inspectorul de integritate nu poate reține ca fiind plauzibil și în conformitate cu prevederile legale, argumentele subiectului declarării Maria MANOLI prin care pretinde că în temeiul Dispoziției nr. 70 din 20.10.2020 și Dispoziției nr. 63 din 20.10.2021, cet. [REDACTAT] a fost numit responsabil de exploatarea sistemului de gaze în calitate de responsabil gaze și operator, însă nu a fost salarizat. Or, potrivit Adeverințelor de salarizare și Extraselor din Registrul Serviciului Fiscal de Stat, demonstrează achitarea salariilor de către Primăria sat. Zubrești, r-nul Strășeni către cet. [REDACTAT].

Din perspectiva periclitării stării de integritate în cadrul sectorului public, inspectorul de integritate apreciază că, efectele admiterii unui conflict de interese rezidă în afectarea relațiilor de serviciu și crearea unei stări de pericol pentru exercitarea cu obiectivitate a atribuțiilor de serviciu de către agentul public în cadrul instituției publice. Stare de pericol este declanșată prin îndeplinirea de către funcționarul public a unor acte care facilitează obținerea unui beneficiu material sau nematerial pentru sine sau pentru persoane apropiate, în lumina unui interes personal care rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

În temeiul art. 38 Legii 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că: a) persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese [...]. În legătură cu ce, inspectorul de integritate concluzionând speța supusă controlului, în mod final că subiectul declarării Maria MANOLI a încălecat regimul juridic al conflictelor de interese, materializat prin următoarele laturi obiective:

1) Subiectul declarării Maria MANOLI nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese apărut în legătură cu angajarea soțului [REDACTAT] în cadrul Primăriei, Bibliotecii și Caseide cultură a sat. Zubrești, r-nul Strășeni;

2) A emis acte administrativ individuale favorabile, și anume, Dispoziția nr.24-p din 27.05.2019, Dispoziția nr. 70 din 20.10.2020 și Dispoziția nr. 63 din 07.10.2021, prin care a dispus angajarea soțului [REDACTAT] în funcțiile de șofer și persoană responsabilă de exploatare inofensivă și buna funcționare a echipamentului și utilajului pe bază de gaze la Primărie, Bibliotecă și Casa de cultură a sat. Zubrești, r-nul Strășeni, cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese cu privire la angajarea soțului [REDACTAT].

În optica art. 39 al Legii 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate: a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică; b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Raportat la prezenta cazuistică, inspectorul de integritate consideră justificat sub aspect de răspundere a subiectului declarării Maria MANOLI, doar aplicarea pârghiilor de ordin contravențional. În consecință, consideră inspectorul de integritate că unul dintre efectele legii constă în realizarea scopului preventiv disciplinar și educativ ai subiecților legii. La caz este invocabil scopul de educație în spiritul cultivării respectului vizavi de cadrul legislativ care reglementează declararea și soluționarea conflictelor de interese și dezvoltarea unui climat de integritate în cadrul instituțiilor publice, care poate fi realizat prin aplicarea pârghiilor contravenționale.

Astfel, inspectorul de integritate temeiul art. 38 și art. 39 al Legii 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate:

DECIDE:

1. A constata încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către subiectul declarării – Maria MANOLI, primar al sat. Zubrești, r-nul Strășeni, în circumstanțele de fapt și de drept ale prezentei cauze.

2. Prezentul act poate fi contestat la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 de zile de la emitere, de către persoana supusă controlului, de către autorul sesizării sau de către persoanele menționate la art. 33 alin. (4) și (5), afectate nemijlocit de acesta, în temeiul art. 36 al Legii 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Inspector de Integritate

Victoria BUTUȘANU